

Azərbaycanın özü qədər əbədi

Zəfər qazanmış, suverenliyi tam təmin olunmuş, işğaldan azad edilən torpaqlarında quruculuq, qayıdış təntənəsi yaşanan, regionda bərqərar etdiyi sülh mühliti beynəlxalq aləmdə təqdirə layiq görülən və nüfuzu dünyaya yayılan bu günün qüdrətli Azərbaycanı Ulu Öndər Heydər Əliyev amallarının təzahürüdür. Ötən 22 il ərzində Heydər Əliyev siyasi yolunu layiqincə davam etdirən Prezident İlham Əliyev xalqımız, dövlətimiz adına əldə etdiyi bu uğurlarla Azərbaycanı tarixindəki ən güclü dövrünə çatdırıb və bununla həm də ata vəsiyyətini qətiyyətlə gerçəkləşdirib. Çünki torpaqlarımızın azadlığına nail olmaq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışını təmin etmək, respublikamızı kompleks inkişafa malik dünya səviyyəli ölkəyə çevirmək hər zaman Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyat kredosu olub. Yürütdüyü siyasi, diplomatik, hərbi, iqtisadi, mədəni siyasətin ana xəttinin əsaslarını da ələ bu qayələr təşkil edib. Vaxtilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin sadalanan istiqamətlərdə qoyduğu möhkəm təməllər üzərində inkişaf etdirilən Azərbaycan Beynəlxalq Millətlər Təşkilatlarının Təhlükəsizlik Şurasının qətnəmənlərini hərb yolu ilə yerinə yetirərək suverenliyini təmin edən və dünyada bu tip münaqişələrin həllində nümunə ortaya qoyan qalib ölkə kimi beynəlxalq miqyasda adından söz edir. Sülh ünvanı kimi tanınan respublikamızla çoxşaxəli əlaqələr qurmaq, əməkdaşlıq etmək istəyən ölkələrin sayının durmadan artması da Azərbaycanın bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin arzuladığı uralda qərarlaşdığını özündə təcəssüm etdirən vacib məqamlardandır.

Milli qürur mənbəyi

Dövlətçilik tariximizə öz qızıl imzasını atmış, azərbaycanlı olması ilə hər zaman fəxr hissi duymuş, həyatını başdan-başa vətəninə həsr etmiş Ulu Öndər Heydər Əliyevin haqq dünyasına qovuşmasından 22 il ötür. Əziz xatirəsi qəlblərdə əbədiyaşarlıq qazanmış Ümummilli Lider Heydər Əliyev daim qədrilən xalqımız tərəfindən böyük ehtiramla anılır, hörmətlə yad edilir. Milli qürur mənbəyimiz olan Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanı rəhbərlik etdiyi epoxaya bu günümüzdən nəzər salanda o uca şəxsiyyətin xalqımızın milli amalları uğrunda həyata keçirdiyi sözlərlə ifadəsi mümkünsüz olan böyük işlər bir daha aydın şəkildə gözərlər önündə canlanır. Ən ağır, ən çətin günlərdə verdiyi tələyüklü qərarlarla, atdığı qətiyyətli addımlarla Azərbaycanı bir dövlət kimi yox olmaqdan, parçalanmaqdan qurtuluş yoluna çıxaran Ulu Öndər Heydər Əliyevin dünyanın ən böyük azərbaycanlısı kimi tanınması, Azərbaycanın rəmzinə çevrilməsi təsadüfi deyil.

Ölkəmizə siyasi rəhbərliyinin birinci dönəmində gördüyü işlərlə respublikamızı SSRİ-nin geridə qalmış ölkəsindən qabaq-cıllar sırasına yüksəldən Ümummilli Lider Heydər Əliyev rejimin dəmir möngənəsinə rəğmədən o dövrdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü sual altında qoyan təhlükələri zamanında fərq edərək milli zəmində ölkəmizə, xalqımıza düşmənlər kəşilənlərə qarşı qətiyyətli mübarizə apardı və onlara meydan vermədi ki, Qarabağı Azərbaycandan qoparıb Ermənistanla birləşdirlənsin. Yalnız Heydər Əliyev məqsədyönlü şəkildə vəzifəsindən uzaqlaşdırıldıqdan sonra siyasi arxa-dayaqlarına güvənən erməni millətçiləri bədənəniyyətini həyata keçirmək üçün fəaliyyətə başladılar. 1988-ci ildən start verilən və 1994-cü ilə - Ulu Öndər Heydər Əliyevin hərbi-siyasi-diplomatik səriştəsi və bacarığı sayəsində Azərbaycan ilə Ermənistan arasında atəşkəs barədə razılaşma əldə edilənə qədər sürən hadisələrin ölkəmiz üçün ağır-aclı nəticələri hər birimizin xatirəndir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev 20 Yanvar 1990-cı ildə törədilən faciə zamanı bu qanlı hadisəyə ilk olaraq öz münasibətini bildirdi. Həmin tarixdə faciə ilə əlaqədar Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyində

keçirilən yığıncaqda çıxış edərək bu hadisəni törədən şəxsləri kəskin şəkildə tənqid etdi. İstər 20 Yanvar hadisəsinə kəskin reaksiyası, istərsə də 17 noyabr 1990-cı ildə Azərbaycan milli bayrağını Naxçıvan Muxtar Respublikasında dalğalandırması və bununla da mövcud təhlükələrə, təzyiqlərə rəğmə faktiki olaraq Azərbaycanın müstəqilliyini elan etməsi Heydər Əliyevin şəxsi şücaəti və qətiyyəti sayəsində tariximizə yazılmış müstəsna əhəmiyyətə malik hadisələrdir.

1991-ci ilin martında Azərbaycan SSR Ali Sovetinin iclasında çıxış edən Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın gələcək inkişafının kontur xəritəsini bu fikirləri ilə izhar edərək müdrikliklə deyirdi: "Azərbaycan xalqı birləşməli, öz müqəddəs torpaqlarını göz bəbəyi kimi qoruyalıdır. Azərbaycan Respublikası iqtisadi və siyasi müstəqillik yolu ilə gəlməli, tam istiqbalıyyət uğrunda mübarizə aparmalıdır".

Xalqımızın milli qurtuluş mübarizəsinin qalibi Ulu Öndər Heydər Əliyev iki müxtəlif ictimai-siyasi formasıyada yaşayıb, çalışıb və hər iki sistemdə də siyasət zirvəsinə ucalmağı bacarıb. 14 iyul 1969-cu ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycana ilk dəfə rəhbər seçilməsi ilə respublikanın həyatında yeni inkişaf mərhələsi başladı. Onun rəhbərliyi altında sosial-iqtisadi həyatın bütün sahələrində həyata keçirilən hərtərəfli islahatlar qısa vaxt ərzində Azərbaycanın inkişaf dinamikaasına gətirib çıxardı. Güclü sənaye-aqrar potensialı yaradılan respublikanın hər yerində dirçəliş ab-havası hiss edilməyə başladı. Dahi siyasətçi Heydər Əliyevin həmin dövrdə ölkəmizə rəhbər seçilməsi sanki ilahi missiya idi. Çünki hadisələrin sonrakı inkişafı da bir daha sübut etdi ki, həmin illərdə Ulu Öndərin sayəsində yaradılan iqtisadi və digər sahələrdəki potensial ölkəmizin gələcək müstəqilliyinin bünövrəsini qoydu. Xüsusilə milli-mədəni sahədə atılan zəttlər rəşləndirərək xalqımızın Azərbaycanın müstəqilliyinə doğru uzanan yoluna öncüllük etdi.

Qarabağın Azərbaycandan ayrılıb Ermənistanla birləşdirilməsi planının həyata keçirilməsi üçün hələ 1920-ci illərin əvvəllərindən etibarən mərhələ-mərhələ addımlar atılırdı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyinin birinci dövründə də bu istiqamətdə cəhdlər edildirdi, lakin vətənpərvər

şəxsiyyət Heydər Əliyevin qətiyyəti və uzaqgörən siyasəti nəticəsində həmin cəhdlər bəşikdə qoğulurdu. O vaxt separatçılar iddia edirdilər ki, guya Qarabağ bölgəsinin sosial-iqtisadi vəziyyəti respublikanın digər ərazilərindən geridə qalır. Ancaq bütün bunlar bəhanə idi. Çünki məhz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə bölgənin, kənd təsərrüfatı və digər sahələrin inkişafı üçün xeyli işlər görülmüş, yeni iş yerləri açılmışdı. Su anbarları inşa edilmiş, Ağdamdan Xankəndiyə dəmir yolu çəkilmiş, Xankəndidə ilk məktəb yaradılmış, xeyli yeni bina tikilmişdi. Eyni zamanda Qarabağda milli ruhun yüksəlməsi üçün Ulu Öndərin atdığı addımlar erməni millətçilərinə qarşı qətiyyətli mübarizədə önəmli rol oynayırdı. Ölkəmizin tarixi mədəniyyət mərkəzi olan Şuşaya Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq qalası kimi baxan Ulu Öndərin təşəbbüsü və şəxsi rəhbərliyi ilə şəhərin inkişaf etdirilməsi məqsədilə xüsusi qərarlar qəbul edilmişdi. Bu vacib qərarlara uyğun olaraq Şuşanın keçmişdə tikilmiş binaları, tarixi abidələri, məscidləri bərpa edilmiş, yeni çoxmərtəbəli yaşayış binaları və sair tikilmiş, bura ümumittifaq səviyyəli kurtort şəhərinə çevrilmişdi. Şuşanın milli-mədəniyyət sahələrində xüsusi fikir verən Ulu Öndər Heydər Əliyev 1982-ci ilin yanvarında bu şəhərə səfər edərək burada Vəqifin məqbərəsinin, Poeziya evinin açılışını etmiş, həmin vaxt Vəqif Poeziya Günlərinin keçirilməsi barədə göstəriş vermişdi. Həmin ilin avqustunda yenidən Şuşaya üz tutan Heydər Əliyev şair Xurşidbanu Nəvanın abidəsinin açılışını həyata keçirmişdi. Bütün bu nümunələrin özü də Ulu Öndər Heydər Əliyevin Qarabağ olan müstəsna sevgisini göstərirdi. Təbii ki, bunları Azərbaycan düşmənləri, ölkəmizə qarşı torpaq iddiası güdənlər də görür və nə qədər ki, Heydər Əliyev hakimiyyətdədir, Qarabağın ölkəmizdən qoparılmasının mümkünsüz olduğunu anlayırdılar. 1987-ci ildə Heydər Əliyev öz vəzifəsindən kənarlaşdırıldıqdan az sonra erməni millətçiləri yenidən baş qaldıraraq Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Ermənistanla verilməsini tələb etməyə başladılar. 1988-ci ildən etibarən isə heç bir tarixə, ədalətə, beynəlxalq hüquqa sığmayan bu haqsız tələbləri aqressiv tona keçirərək milli zəmində xalqımıza qarşı müharibə cinayətlərinə, torpaqlarımızın işğalına başladılar.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycanda hakimiyyətdə olmadığı 1987-ci ildən 1993-cü ilin iyun ayına qədər ki 6 il xalqımızın tarixinə ən ağır, faciəvi illər kimi düşdü. Həmin dövrdə ölkəmizdə olan antimirli hökumətlərin milli maraqlarımızı deyil, öz şəxsi ambisiyalarını gücləndirərək, xəyanətkar fəaliyyətləri nəticəsində işğal acısını yaşadıq, bir milyondan çox soydaşımız qaçqın və məcburi köçkün halına düşdü, siyasi, iqtisadi, sosial, hərbi, bir sözlə, bütün sahələrdə bəhrənlə cəlxalanan Azərbaycan bir dövlət olaraq yox olma təhlükəsi ilə qarşı-qarşıya qaldı.

Qurtuluş yolu

Ancaq bu dəfə də tale Azərbaycan xalqının üzünə güldü və 15 iyun 1993-cü ildə ona Ulu Öndər Heydər Əliyevi xilaskar missiyası ilə göndərdi. Həmin çətin və ağır dövrdə müdrik qərar verərək təkidli tələblə Heydər Əliyevi özünün siyasi rəhbəri seçən xalqımız bu addımı ilə Azərbaycanın qurtuluşuna nail oldu.

Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycan dövlətçiliyinin həlledici dönüş nöqtəsi oldu. Böyük strateq Heydər Əliyevin Prezident seçilməsi isə Azərbaycanda tamamilə yeni bir siyasi-ictimai münasibətlər sisteminin formalaşdırılmasına gətirib çıxardı. Ümumxalq maraqlarının gerçəkləşməsinə xidmət edən proseslərin start götürdüyü bu siyasi yol xalqın özünəinamını bərpə etdi, ictimai-siyasi sabitliyin əsasını qoyaraq qurtuluşun müdrikliyini sarsılmaz bünövrəsini yaratdı.

Heydər Əliyev dövlətçilik fəlsəfəsinin, ideyalarının əsasını hər zaman azərbaycançılıq məfkurəsi təşkil edib. Milli maraqlarımızın təmin olunmasını birbaşa xalqımızın həmrəyliyindən keçdiyini qətiyyətlə müdafiə edən milli liderin "Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!" kəlamı soy-kökü, varlığı ilə Azərbaycanı bağlı olan hər kəsin şüarına çevrildi. Yer üzündə yaşayan azərbaycanlıları bir amal - vətənin bütövlüyü uğrunda

birləşdirən Heydər Əliyev dühası ölkəmizə dirçəlişdən, qurtuluşdan keçərək qələbə ilə nəticələnən qürurlu salnamə bəxş etdi.

Ölkədə hökm sürən anarxiyaya son vermək, vətəndaş qarşıdurmasının qarşısını almaq və daxili sabitliyi təmin etmək üçün gərgin grafika ilə işləyən və qətiyyətli siyasət həyata keçirən müdrik lider Heydər Əliyevin ilk işi Ermənistanla atəşkəs haqqında razılaşma əldə edilməsi oldu. Dahi şəxsiyyət bildirdi ki, onsuz da Azərbaycan gec-tez öz ərazilərini işğaldan azad edəcək, ancaq bunun üçün müəyyən qədər zaman, ölkəmizin iqtisadi, hərbi cəhətdən güclənməsi üçün vaxt lazım idi. Paralel olaraq diplomatik siyasət yürüdərək beynəlxalq səviyyədə ölkəmizin haqqıqlarının dünyaya çatdırılması istiqamətində iş görülməli idi.

Məhz Heydər Əliyevin sayəsində ölkəmiz BMT kimi mətəbər tribunadan istifadə etməklə dünya ictimaiyyətinin diqqətini Qarabağ məsələsinə daha çox yönəltməsinə müvəffəq oldu. 1994-cü ildə NYU Yorkda BMT Baş Assambleyasının 49-cu sessiyasında çıxışı zamanı Heydər Əliyev deyirdi: "Regionumuzda baş verən hadisələr haqqında dünya ictimaiyyətinin kifayət qədər məlumatlı olmadığını, bəzi hallarda işə birtərəfli məlumatı olduğunu bilərəm sizi real vəziyyətlə qısaca tanış etmək istərdim".

Dahi siyasətçi əlavə edirdi ki, Ermənistan Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunun ərazisində qoşun qruplaşması yaradaraq respublikamıza qarşı fəal dəyişməliyə atırmışdır. "Şuşa şəhəri və Laçın rayonu işğal edildikdən sonra Dağlıq Qarabağın ilhaqı başa çatdırılmış, Dağlıq Qarabağda yaşayan təxminən 50 min azərbaycanlı orada qovulmuşdur. Erməni silahlı birləşmələri Dağlıq Qarabağ plasdarmından istifadə edərək bundan sonra hücumun gedişində Azərbaycanın digər altı rayonunu - keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin hüddələrindən Laçın rayonu kimi kənarəda olan və sahəsi keçmiş vilayətin sahəsindən dörd dəfə çox olan Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl və Qubadlı rayonlarını işğal etmişlər".

Ümumiyyətlə, nüfuzlu kürsülərdən bölgedə yaşanan reallıqları mütəmadi olaraq çatdıran Ümummilli Lider Heydər Əliyev heç zaman imkan vermədi ki, Qarabağ məsələsi süni şəkildə beynəlxalq gündəlikdən çıxarılsın.

Azərbaycanın iqtisadi inkişafına nail olmaq üçün düşünülmüş addımlar atan uzaqgörən siyasətçi Heydər Əliyev 20 sentyabr 1994-cü ildə imzalanan "Əsrin müqaviləsi"nin təmsiləndə ölkəmizin investisiya yatırımı üçün əlverişli ümumən olduğuna beynəlxalq ictimaiyyətdə inam yaradırdı. Həm "Əsrin müqaviləsi", həm də Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri sayəsində Azərbaycanın güclü iqtisadiyyatının əsasları formalaşdırıldı.

Vətənpərvər şəxsiyyət Heydər Əliyevin gündəliyinin əsasını daim işğal edilmiş torpaqlarımızın azad edilməsi və o ərazilərdən zorla didərgin salınan insanların doğma yurdlarına qaytarılması təşkil edirdi. Məcburi köçkünlərin problemlərini aradan qaldırmaq, bu insanların mənzil, məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması üçün birbaşa Ulu Öndər Heydər Əliyevin diqqəti və nəzarəti altında mühüm işlər gerçəkləşdirilirdi. Ölkənin uğurlu neft strategiyasının nəticəsi olan "Əsrin müqaviləsi" sayəsində əldə edilən ilk gəlirlərin qaçqın və məcburi köçkünlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilməsi də bu istiqamətdə görülən işlərin davamı idi. Həminçin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdan didərgin düşən insanların çətin vəziyyətdə yaşamağa məcbur olmaları çədr dərşərgöləri mərhələli şəkildə ləğv edilməyə başlandı.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məcburi köçkünlərlə hər görüşü tarixə çevrildi, ən ümduəsi bu görüşlər həmin insanlara mə-nəvi güc verirdi. Çıxışlarında, məcburi köçkünlərlə olan söhbətlərində həmişə torpaqlarımızın işğaldan mütləq azad ediləcəyini vurğulayan Ulu Öndərin qayıdışında olan sarsılmaz inamı məcburi köçkün vətəndaşlarımız da üroyində yurdlarına dönüş ümid işığını sönməyə qoymurdu.

20 mart 1998-ci ildə Mərdəkənddə "Aşerən" sanatoriyasında Novruz bayramı münasibətilə qaçqın və məcburi köçkünlər üçün təşkil olunmuş bayram şənliyində Ulu Öndər Heydər Əliyev böyük inam və əminliklə dilə gətirmişdi: "Gün o gün olacaq ki, Novruz bayramını bir dəfə gələcəyəm Şuşa

şada, o biri il Laçında, o biri il Kəlbəcərdə, Ağdamda, Füzulidə, Cəbrayıl, Zəngilanda, Qubadlıda keçirəcəyik. Əminəm ki, belə də olacaqdır. Mən buna inanıram və bu inamla yaşayıram, bu inamla işləyirəm və bu inamla da Azərbaycan xalqına rəhbərlik edirəm".

Xilaskarlıq missiyası

Ulu Öndərin həmin tarixi çıxışının üzərindən 22 il keçdikdən sonra xalqımız Prezident İlham Əliyev tərəfindən həmin arzuların qətiyyətlə həyata keçirildiyinin şahidi oldu.

Heydər Əliyev siyasi məktəbinin yetirməsi olan Prezident İlham Əliyev ölkəmizə rəhbərlik etdiyi ötən müddətdə Azərbaycanı mühüm inkişaf mərhələsinə yüksəltdi. Yürütdüyü daxili və xarici siyasətdə ölkəsinin və xalqının maraqlarını əldə rəhbər tutan cənab İlham Əliyev güclü iqtisadiyyatın güclü dövlətin təməli olduğunu bildirdi və buna görə də bu sahənin inkişaf etdirilməsinə böyük diqqət ayırırdı. Eyni zamanda hərbi sahənin inkişafı və ordu quruculuğunun müasir standartlar səviyyəsinə yüksəldilməsi, istər silah-sursat və texniki bazanın gücləndirilməsi, istərsə də peşəkar kadr hazırlığı baxımından Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin gündəliyinin prioriteti idi. Təbii ki, beynəlxalq arenada Azərbaycan haqqıqlarının çatdırılması da görülən mühüm işlərin tərkib hissəsi idi.

Dövlətimizin rəhbəri İlham Əliyevin hərtərəfli düşünülmüş, dəqiq öcölüb-biçilmiş siyasət və hərbi strategiyası bizi indi beşinci ildönümünü qürurla qeyd etdiyimiz Şuşa Zəfərinə çatdırdı.

O da təsadüfi deyildi ki, 8 noyabr 2020-ci ildə - Qarabağın mirvarisi Şuşanın azadlıq günündə Prezident İlham Əliyev milli mübarizəmizin simvolu olan Şəhidlər xiyabanına yollanaraq məhz bu məkandan xalqımıza mübarət edərək qürurla ata vəsiyyətini yerinə yetirdiyini dedi: "Mən bu gün, eyni zamanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət eddim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Üroyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şadıddır bu gün! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları!"

Bu, Azərbaycan xalqının ötən 30 ildə keçdiyi keşməkeşli mübarizəsinin, nəhayət, öz məntiqi sonluq olan qələbəyə çatması demək idi. Bu qələbə həm də sonrakı uğurlarımızın açarı oldu. Azərbaycanın suverenliyi tam təmin olundu, Qarabağda separatizmin kökü birdəfəlik kəsildi, regionda davamlı sülh üçün şərait yarandı.

Vətən müharibəsindən dərhal sonra Şuşaya uzanan Zəfər yolunun təməlini atan Prezident İlham Əliyev bununla Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə dirçəliş, quruculuq dövrünün başlanğıcını qoydu. Ötən beş il ərzində həmin ərazilərdə ələ bir miqyasda işlər görüldü ki, dünyanın heç bir yerində onun analoquna rast gəlmək mümkün deyil. Xarabalıqlar üzərində yeni və "ağıllı" şəhərlər, qəsəbələr, kəndlər tikilib. Bütün sahələri əhatə edən müasir infrastruktur qurulub, yollar, tunellər, körpülər salınıb, beynəlxalq hava limanları istifadəyə verilib.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin irsini layiqincə yaşadan Heydər Əliyev Fondu Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi altında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirilən quruculuğa böyük töhfələr verir. Bu ərazilərdə tarixi abidələrimiz fond tərəfindən müvəffəqiyyətlə bərpa olunur, məscidlərimiz yenidən insanların istifadəsinə verilir.

1994-cü ildə Ali Baş Komandan Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən uğurlu Horadiz əməliyyatı sayəsində Füzuli rayonunun Horadiz qəsəbəsinə sakinlərinin qaytarılması ilə Böyük qayıdışın təməli qoyulub. 44 günlük müharibədən sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzura köç karvanlarının yola salınması həmin tarixi qayıdışın davanı

mıdır. 2022-ci ilin yayından etibarən keçmiş məcburi köçkünlər mərhələli şəkildə öz yurdlarına qayıdırlar. Bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə on minlərlə insan yaşayır, işləyir və təhsil alır ki, bütün bunlar ağır müharibədən çıxmış bir ölkənin yalnız öz iqtisadi potensialı ilə həyata keçirdiyi mühüm işlərdir.

Bu il 8 noyabrda keçirilmiş Vətən müharibəsində Qələbənin beşinci ildönümünə həsr olunmuş hərbi paradıqda çıxışında Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev dövlətimizin qazandığı bu böyük nailiyyətlərlə bağlı dedi: "Bu gün isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur dirçəlir. Bu gün Böyük qayıdış proqramı icra edilir. Məktəblər, xəstəxanalar, sənaye müəssisələri, elektrik stansiyaları, su anbarları, evlər tikilir. Artıq 60 mindən çox insan azad edilmiş torpaqlarda yaşayır, çalışır və təhsil alır. Bütün bu tarixi nailiyyətlərlə bağlı bir daha əziz xalqımı təbrik edirəm. Biz bu beş ili qürur hissi ilə yaşayışıq. Əminəm ki, bundan sonra Azərbaycan xalqı qəhrəman, müzəffər xalq kimi, Azərbaycan dövləti qalib dövlət kimi əbədi yaşayacaqdır. Biz - bu torpaqların sahibləri Qarabağ, Şərqi Zəngəzura qayıtmış və bundan sonra bu torpaqlarda əbədi yaşayacağıq. Azərbaycan bayrağı bu torpaqlarda əbədi dalğalanacaqdır".

Azərbaycanın yaratdığı yeni geosiyasi reallıqlar sayəsində Cənubi Qafqazda sülh, əməkdaşlıq və inkişaf üçün şərait yarandı. Bu monada cari ilin avqustunda Prezident İlham Əliyevin ABŞ-yə işğızər səfərinin nəticələri Azərbaycan diplomatiyasının tarixi qələbəsi oldu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin respublikamızın siyasi və diplomatiya tarixinə qızıl hərflərlə yazılan və Prezident Donald Trampın dəvəti ilə reallaşan Vaşinqton səfəri Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin yeni mərhələyə yüksəldilməsi və Azərbaycanla Ermənistan arasındakı sülh gündəliyinin hüquqi müstəvidə daha da möhkəmləndirilməsi, sülh sazişinin imzalanması istiqamətində əsas maneələr aradan qaldırılması baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasını nəqliyyat-kommunikasiya blokadasından çıxaran Zəngəzur dəhlizi Orta dəhlizin vacib halqasına çevrilməklə, bölgənin və daha geniş coğrafiyanın iqtisadi-ticarəti inkişafına böyük potensial vəd edir. Ölkəmizi Şərqlə Qərbin mühüm iqtisadi tərəfdaşına çevirən dəhliz, həmçinin türk dünyası ölkələrinin hərtərəfli əməkdaşlıq və inteqrasiya üçün mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Dahi Heydər Əliyevin siyasi yetirməsi Prezident İlham Əliyevin ötən müddətdə həyata keçirdiyi uzaqgörən və balanslaşdırılmış siyasət Azərbaycanın dünya nizamındakı bugünkü rolunu və yerini bərqərar edib. Prezident İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi sayəsində artıq dünya birliyində öz layiqli yerini tutan, dayanıqlı və davamlı iqtisadi inkişafına görə regionun ən inkişaf etmiş ölkəsi olan Azərbaycan global siyasi bəhrələrlə həll edildiyi masalarda rəy və mövqə sahibi kimi çıxış edir. Dünyanın gələcəyi ilə bağlı məsələlərin müzakirə edildiyi toplantılarda yaratdığı sülh modeli nümunə çökilən ölkəmizin daha ədalətli beynəlxalq nizamın qurulması üçün etdiyi çağırışlar diqqət və rəğbətə qarşılanır.

Azərbaycanın bu gün beynəlxalq siyasi zirvədə nəhəng ölkələrə bir sırada dayanması Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli, əzmkar rəhbərliyi altında həyata keçirilən zəfər strategiyası sayəsində mümkün olub.

Asif ƏSGƏROV,
Milli Məclisin deputatı

